

Preek over Psalm 65 – Dankdag

Broeders en zusters,

Het is al weer 18 jaar geleden dat mijn vrouw Marja in verwachting was van onze jongste dochter. Het was in de tijd dat wij bij Agapè werkten en dus voor ons levensonderhoud afhankelijk waren van de ondersteuning van een vriendenkring. Onze eerste drie kinderen waren voor die tijd geboren, toen ik nog werkte in het bedrijfsleven, en alle kosten die gemaakt moesten worden voor de kraamhulp werden bij de eerste drie zwangerschappen keurig vergoed. Maar omdat een Agapè-medewerker niet in het ziekenfonds zat, maar particulier verzekerd was, was de situatie nu anders, ontdekten we. Voor onze kraamhulp zouden we een bedrag van 600 gulden zelf moeten bijdragen. En die 600 gulden hadden we niet en we wisten ook niet hoe we daar aan moesten komen. Eén ding wisten we wel, je kunt er om bidden en dat deden we. We spraken er niet met mensen over, maar wel met onze Hemelse Vader.

Het was op een avond dat Marja en ik samen boven op het babykamertje bezig waren dat we een harde plof in de gang hoorden. Er lag een grote envelop en toen we de envelop open maakten ontdekten we dat er precies 600 gulden inzat. Nog altijd weten we niet wie de gever is en hoe deze gever er toe kwam om exact dit bedrag te geven. We weten nog wel hoe we zelf reageerden. Van binnen ervoeren we een geweldige blijdschap en dankbaarheid, maar we konden er geen woord uitkrijgen. We waren er stil van. We waren ontzettend onder de indruk van Gods betrokkenheid bij ons persoonlijke leventje. Hoe is het mogelijk? God voorziet tot in de details. De eeuwige, almachtige Schepper van het heelal houdt zich bezig met de vragen en zorgen van een gewoon stelletje mensen van de Veluwe. Daar waren we zo van onder de indruk, dat we er geen woord konden uitbrengen.

Aan deze ervaring moest ik denken toen ik Psalm 65 vs. 1 las:

U komt stilheid toe, een lofzang, o God van Sion.

Het volk Israel is samen gekomen in de tabernakel en het staat opgesteld voor de Here God. En het is stil. Doodstil. Onder de indruk van Gods grootheid, Gods trouw, Gods goedheid. Waarom?.....Daar had het volk verschillende redenen voor. De eerste reden: God had regen gegeven.

Voor ons als Nederlanders niet eens zo makkelijk voor te stellen. Wij weten niet eens wat dat is, watergebrek. Het oude volk Israel leefden in een totaal andere wereld. En dat geldt eigenlijk voor het huidige Israel nog steeds. Veel mensen denken dat gebrek aan water wel eens de oorzaak zou kunnen zijn, voor een aanstaande oorlog in het Midden Oosten. Wie bij de Dode Zee komt, kan zien hoever het water daar al is gezakt. Als dat zo doorgaat ontstaan er echt problemen. Ook de bijbelse tijd was een kwetsbare tijd. Men kende geen wereldeconomie met graan uit Canada, druiven uit Italië en vlees uit Argentinië. Wij vinden het in Nederland wel prettig als het een paar weken niet regent. Onze kraan geeft wel weer water en er is ook voldoende water voor het vee. Maar in de bijbelse tijd hing de welvaart van een Israëlitische boer en z'n gezin voor honderd procent af van dauw en regen. Geen wonder dat de oude Izaak dat in zijn zegen voor zijn zoon Jakob vooropstelde: "God zal u geven van de dauw des hemels...."(Gen.27:28). Ook de tijd waarop die regen viel was voor een boer van groot belang. Vooral de late regens in maart en april kon hij voor een goede oogst niet missen. Het lijkt er op dat deze regen een tijd is uitgebleven. Elke dag keken de boeren naar de lucht, maar er viel geen regen te bekennen. En wat hebben die geplaagde boeren toen gedaan? Ze konden kiezen uit twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is de Baäl erbij roepen. Wat de kunstmest voor een moderne boer is, dat is de Baäldienst voor z'n Kanaänitische collega. Het was als het ware een vast onderdeel van zijn landbouwmethode. In 1 Kon. 18 kunt u nalezen hoe het bij zo'n bidstond voor Baäl toging. Priesters die urenlang riepen "Baäl antwoord ons! Baäl antwoord ons!" De priesters maakten zich insnijdingen met zwaarden en speren, totdat zij dropen van het bloed. En aan het eind van de middag raakten de Baälpriesters in extase, maar er gebeurde niets. Zichzelf verwonden was gewoonte bij deze priesters. Dan zullen we wel mogen aannemen dat tonelen als op de Karmel vaker te zien waren in tijden van droogte. Hysterische toestanden. Dit was de eerste mogelijkheid bij droogte. God negeren en Baäl erbij roepen.

Maar in de tijd van Psalm 65 koos het volk een betere weg. Men zal gedacht hebben aan wat God beloofde in Leviticus 26: *"Indien gij in mijn inzettingen wandelt en mijn geboden nauwgezet in acht neemt, dan zal Ik u te rechter tijd uw regens geven....."* Maar Leviticus dreigt het volk ook. Als zij zich niet aan Gods geboden houden dan zal het land zijn opbrengst niet geven en het geboomte geen vrucht dragen. En zo ging Israel zich afvragen of zijzelf de oorzaak waren van de droogte. Men ging

massaal schuld belijden: *ongerechtigheden hadden de overhand op mij....(vs. 4)*. Ze kwamen tot de erkenning: dit en dat was fout. Toen en toen hebben we Gods geboden overtreden. En ze gingen vergeving vragen. Dat was de tweede mogelijkheid. Verootmoediging voor de Here God. En dat had Israel gedaan.

En nu keken de Israëlieten met nog meer spanning naar de lucht dan voorheen. Dat is misschien wel een van de moeilijkste dingen van het geloof. Wachten. Wachten op de Here. Daar kunnen onze zieke broeders en zusters over meepraten. Wat kan het lang duren, voordat er iets ten goede verandert in je situatie.

Israel moest wachten. Maar God antwoordde. Hij gaf regen. En het wonderlijke in Israel is altijd weer dat na één dag regen alles wat dor en droog was, verandert alsof het met een toverstaf is aangeraakt. Opeens zijn de heuvels overdekt met bloemen. Dat wonder voltrekt zich ook nu weer. Mens en dier, plant en boom herademden.

Daarom is het volk naar de tempel gegaan. En daar staan ze nu. Met stomheid geslagen. Diep onder de indruk van Gods betrokkenheid bij hun leven. Straks zullen ze samen een loflied aanheffen, maar nu is daar een heilige stilte. Diep onder de indruk van het feit dat God voorzien heeft in regen, maar ook diep onder de indruk dat God een vergevende God is. En daarom verschijnt het volk voor God, de Hoorder van het Gebed, zo noemen ze Hem. En ze komen niet met lege handen. Ze brengen geloften. Waarschijnlijk spreekt David hier over offerdieren die men uit dankbaarheid brengt. Gelofteoffers horen tot de vredeoffers en van die vredeoffers mochten de offeraars zelf een flinke portie opeten. Aan het vredeoffer was een maaltijd verbonden waar God de gastheer is en de Israëlieten de gasten zijn. Als vs. 5 zegt dat we *verzadigd zullen worden met het goede van Gods huis* dan moeten we dat niet te snel vergeestelijken. Laten we maar gewoon denken aan die maaltijd die de Here God aanricht. Probeer u zich dat tafereel maar eens voor te stellen. Een feestende menigte. Opgelucht omdat God hun gebeden heeft beantwoord en het gevaar van een misoogst is afgewend. De kleuren van de tabernakel, de kleding van de priesters, alles jubelt als het ware van Gods beloften van vergeving en eeuwig leven. Wat een genade. God heeft voor regen gezorgd en bovendien hebben we opnieuw vergeving mogen ontvangen. Wat is God goed voor ons.

Tussen twee haakjes: ziet u de overeenkomst met het heilig avondmaal. Ook ons avondmaal is een feestmaal waar onze Heiland de gastheer is. Ook het brood dat we

eten en de wijn die we drinken jubelen van Gods beloften van vergeving en eeuwig leven. Wat een genade. Een avondmaalsviering is niet voor mensen die uit zichzelf zo geweldig zijn, maar voor mensen die opgelucht ademhalen. De schuld is weggedaan. Er is betaald. En daar moet op gegeten en gedronken worden! Nogmaals, dan wordt niet gevierd dat de deelnemers goed genoeg zijn, want dat ben je nooit, maar dat Jezus' offer goed genoeg is! Maar goed, vandaag is het geen avondmaalsdienst, dat duurt nog een paar weken. Dus u kunt er nog even over nadenken of u mee gaat doen. Wat mij betreft bent u uitgenodigd, en wat de Here Jezus betreft ook, zeker weten!

Vandaag is het dankdag. Maar ook wat dankdag betreft zijn er natuurlijk voldoende parallellen te vinden in deze tekst. Want de redenen die Israel had om God te danken gelden niet minder voor ons.

Eerst maar eens naar het 4^e vers kijken:

Ongerechtigheden hadden de overhand over mij; onze overtredingen - Gij verzoent ze.

Die verzoening was voor de Israelieten het eerste waar ze stil van werden. Dat is ook voor ons de kern van het Evangelie. Voor alle mensen geldt dat ze door hun zonden van God zijn gescheiden. Die scheiding moet je niet te klein van denken. Je komt gewoon op een verkeerde golflengte terecht. Er is geen contact meer mogelijk met God en er zou in eeuwigheid geen contact meer mogelijk zijn met God, als Hij niet zelf had ingegrepen. Dankdag vieren is in de eerste plaats vieren dat de kloof is overbrugd tussen God en ons. God heeft in Christus de wereld met zichzelf verzoend. En dit alles is uit God zegt 2 Cor. 5 dan heel kernachtig. Het initiatief voor de verzoening ligt bij God. Hij zocht ons weer op. Hij gaf het niet op toen de mens Hem de rug toekeerde. God heeft steeds weer wegen gezocht voor de mens om Hem weer onder ogen te kunnen komen. De Oudtestamentische offerdienst laat dat in alle toonaarden zien. En als voor de Israelieten in Psalm 65 geldt dat ze er geen woord konden uitbrengen, mag dat voor ons zeker gelden. De weg die Jezus ging, de Hemelse Koning, die hier op aarde slaaf werd, is met geen pen te beschrijven. Helemaal als je bedenkt dat Hij ervoor koos die weg te gaan. En dat de Vader Hem liet gaan. De liefste die Hij had. Hij wist wat ze met Hem gingen uitspoken. Maar de Vader gaf Hem over. Jezus heeft het aan de lijve ondervonden, hoe groot die kloof

was tussen de Vader en ons. Hij heeft ervoor gebloed. Daar wordt je inderdaad stil van: *U komt stilheid toe.*

Dan kun je alleen maar op je knieën vallen. Is dat, is dat mijn Koning? Ja, dat wil Hij dolgraag zijn. Jouw Koning, Jouw Verlosser. En wat is daar voor nodig? Heel simpel, twee gebogen knieën, twee gevouwen handen, twee gesloten ogen en dan hoef je het alleen nog maar te vragen: Here Jezus, wil mij vergeven. En als je dat oprecht doet, dan is het klaar. Dan is de kloof gedicht en dan mag je het vieren dat het weer goed is tussen God en jou. En dat is aan de ene kant iets heel persoonlijks, maar andere kant ook iets wat je samen viert. Israel deed dat. Het volk kwam samen om het te vieren in de tabernakel. Dat is het 5^e vers:

Welzalig hij, die Gij verkiest en doet naderen, opdat hij wone in uw voorhoven.....

Het volk mocht dat ervaren in de voorhoven van de tabernakel, God heeft ons verkoren om zijn volk te zijn. Israel nam een aparte positie in te midden van de andere volken. En dat geldt voor de christelijke gemeente niet minder. Net als Israel mag ook de gemeente een *uitverkoren geslacht zijn*. Daar mag je jezelf over verwonderen. Uitverkiezing is niet iets om ons bang te maken. Uitverkiezing is troost. Wat een wonder dat ik bij die uitverkoren gemeente mag horen. Dat ik bij God mag horen, en dat ik onderweg naar Hem toe een heleboel broers en zussen heb gekregen, die samen met mij Hem willen dienen. Soms zijn we samen stil, en zijn we onder de indruk van Gods liefde voor ons. Soms zingen we samen uitbundig een loflied om God te danken voor wat Hij in Christus heeft gedaan. Soms sporen we elkaar aan om het oog op Jezus gericht te houden en niet toe te geven aan verkeerde dingen. Soms komen we samen om te bidden voor elkaars nood en verdriet en vandaag komen we samen om God te danken voor al Zijn zegeningen. En zo mogen we elkaar dienen, allemaal verschillende mensen, met verschillende gaven en talenten, met verschillende karakters. Maar in al die verschillen, in die veelkleurigheid, wordt de grootheid van onze God zichtbaar. En daar mag je best even stil van worden. *U komt stilheid toe.....*

En dan het laatste, dat is het 10^e vers en verder:

Gij bezoekt het land en verleent het overvloed, Gij maakt het zeer rijk. De beek Gods is vol water, Gij bereidt hun koren, Ja, zo bereidt Gij alles. Gij drenkt zijn voren, Gij doorvochtigt zijn kluiten, door regenstromen maakt Gij het week; Gij zegent zijn gewas. Gij kroont het jaar van uw goedheid, uw sporen druipen van vet; de dreven der steppe druipen, de heuvelen omgorden zich met gejuich; de landouwen zijn bekleed met kudden, de dalen tooien zich met koren; zij jubelen elkander toe, ook zingen zij.

Israël heeft de spanning gekend, gaat er voldoende regen vallen of niet. Zal er straks voldoende koren op het land staan, of wordt het volgend jaar weer met tranen zaaien. Die directe spanning hebben wij nooit aan de lijve ondervonden. Maar ook voor ons kan het spannend zijn: Zullen we onze baan behouden of gaan we ontslag krijgen? Wat gebeurt er na die reorganisatie? Ook onder ons zijn er die deze spanning hebben gekend, of er nog midden in zitten. En dan kun je je best zorgen maken. Hoe ziet mijn toekomst er uit? Daar moeten we niet te klein van denken.

Maar voor de meesten van ons geldt waarschijnlijk dat we nog geen boterham minder hebben gegeten sinds al die verhalen over de credietcrisis. We leven in een welvarend land met elkaar en hebben meer dan voldoende om in ons levensonderhoud te voorzien. Israël zag in de vochtige aarde en het opkomend gewas de hand van God. De schapen en runderen in de wei, het koren op het land, zij jubelen van Gods liefdevolle zorg. Best eens goed om heel bewust zo naar onze landbouw en veeteelt te kijken. Maar dat geldt niet minder voor uw volle diepvrieskist of uw loonstrookje, uw warme huis of je nieuwe computer. Al deze dingen jubelen van Gods goede zorg over ons leven.

Reden genoeg om God te danken, maar ook reden genoeg om stil te worden. Want waar hebben we het aan te danken? *U komt stilheid toe....*

En net zoals Israël niet met lege handen kwam en gelofte-offers betaalde, zo mogen wij onze dankbaarheid laten blijken in onze bijdragen in de collecte of met een gift via de bank.

Onze God komt stilheid toe..... Hij gaf zijn Zoon, Hij geeft ons aan elkaar en Hij voorziet in ons levensonderhoud. Weest stil voor het aangezicht van God. Amen

Oktober 2010
G.P. Hartkamp
Wapenveld